

De Staatssecretaris van Sociale Zaken en Werkgelegenheid
Postbus 90801
2509 LV Den Haag

Heerlen, 17 januari 2014

Betreft: Reactie consultatie wetsvoorstel pensioencommunicatie

Ons kenmerk: BB14-10

Geachte mevrouw Klijnsma,

ABP heeft het wetsvoorstel pensioencommunicatie uitvoerig geanalyseerd. Wij onderschrijven het belang van een goede en transparante communicatie met de pensioendeelnemers over hun pensioen en kunnen ons geheel vinden in de doelstelling om deelnemers een beter inzicht te verschaffen over hoeveel pensioen zij hebben opgebouwd en wat ze kunnen verwachten. ABP is verder een groot voorstander van het aanbrenge van gelaagdheid in de communicatie. Daarnaast zijn we enthousiast over de ruimere mogelijkheden om ook digitaal met deelnemers te communiceren, de mogelijkheden tot segmentatie en de deels meer open normen die in het onderhavige wetsvoorstel zijn neergelegd.

Tegen deze achtergrond plaatst ABP tegelijkertijd een aantal belangrijke kanttekeningen bij het wetsvoorstel.

1. Uitvoeringstoets voorafgaand aan definitief wetsvoorstel

In het wetsvoorstel is sprake van een aanzienlijke uitbreiding van het aantal regels en normen waaraan de pensioencommunicatie moet gaan voldoen. Tevens is er nog veel onduidelijk. De voorstellen kunnen ons inziens dan ook leiden tot een aanzienlijke verhoging van de kosten en een zware druk leggen op uitvoerbaarheid en implementatie.

ABP is daarom van mening dat er eerst een uitvoeringstoets dient te worden gedaan die deze aspecten in kaart brengt. We willen hiermee voorkomen dat het wetsvoorstel leidt tot een forse kostenstijging per deelnemer en daarmee tot een lager pensioen. In een dergelijke toets zou ook de verhouding tussen kosten en de verwachte verbeteringen in beeld kunnen worden gebracht en zou inzichtelijk gemaakt moeten worden of de voorstellen ook daadwerkelijk leiden tot een verbetering van het inzicht in de eigen pensioensituatie bij deelnemers.

2. Ruimere implementatietermijn

De implementatie van het merendeel van de voorstellen zal parallel lopen aan de implementatie van het nFTK en Witteveen 2, namelijk per 1 januari 2015. Daarnaast moeten veel voorstellen nog uitgewerkt worden in lagere regelgeving. Dit vraagt om een ruimere implementatietermijn dan de beoogde termijn. Daarbij vinden we het van belang dat het pensioenveld tijdig en in voldoende mate betrokken wordt bij de uitwerking van de voorstellen.

3. UPO: handhaven te bereiken pensioen

ABP is voorstander van het handhaven van het te bereiken pensioeninkomen in het UPO. Ons inziens zet het vermelden van dit gegeven deelnemers eerder aan tot handelen, dan alleen maar laten zien wat een deelnemer tot nu toe heeft opgebouwd, of een verwijzing naar het pensioenregister. Het verstrekken van een UPO aan gepensioneerden heeft naar onze mening geen toegevoegde waarde en werkt enkel kostenverhogend.

4. Mijn omgeving leidend voor interpretatie gegevens pensioeninkomen

In het wetsvoorstel wordt zwaar ingezet op uitbreiding van het pensioenregister en de introductie van een pensioendashboard. ABP onderschrijft het verbeteren en verdiepen van de huidige gegevens in het register en is van mening dat het pensioenregister en de mijn-omgevingen elkaar goed zouden kunnen aanvullen. Zo kan Mijnpensioenoverzicht.nl een totaaloverzicht bieden van het al opgebouwde pensioen en de AOW . Verder kunnen deelnemers in het pensioenregister een antwoord vinden op de vraag hoeveel men heeft, hoeveel men straks krijgt en welke risico's daarbij gelopen worden. Daar waar het echter gaat om een interpretatie van deze gegevens (gevolgen van eerder/later stoppen met werken, deeltijdpensionering, hoog/laag constructies) of deelnemers een antwoord geven op de vragen of het (te bereiken) pensioeninkomen genoeg is en welk handelingsperspectief men heeft, kan dit naar de mening van ABP om meerdere redenen beter neergelegd worden bij partijen in de markt. In onze visie kunnen mijnomgevingen van pensioenfondsen hier prima in voorzien. Mocht aan de huidige opzet worden vastgehouden, dan moet er volgens ABP minimaal een uitwisseling van gegevens plaatsvinden tussen de mijnomgevingen en het pensioenregister.

5. Koopkrachtrisco's: bieden deze wel het gewenste inzicht en wat zijn de juridische implicaties?

ABP heeft grote twijfels bij het goed in beeld kunnen brengen van koopkrachtrisco's en de voorgestelde scenario's via het pensioenregister. De intenties hierachter kunnen wij onderschrijven, maar op basis van de voorliggende voorstellen zien we nog niet hoe dit via een uniforme rekenmethodiek inzichtelijk kan worden gemaakt. Zelfs op fondsniveau is dit maar in zeer beperkte mate mogelijk en geeft het slechts een momentsituatie weer waaraan geen verwachtingen naar de toekomst toe kunnen worden ontleend. ABP waarschuwt derhalve voor het bieden van schijnzekerheid door het schetsen van een zeker lijkend toekomstperspectief.

Bovendien zijn de verwachtingen die hiermee bij de deelnemers gewekt kunnen worden een potentiële bron van aansprakelijkheidstelling in geval de deelnemer -op basis van deze informatie- verkeerde beslissingen heeft genomen. De juridische implicaties van dit wetsvoorstel staan echter nergens benoemd. Potentieel zijn hieraan zeer grote risico's verbonden voor het fonds en voor het bestuur. Deze juridische implicaties zullen ons inziens eerst moeten worden afgewogen en meegenomen in het wetsvoorstel.

6. Handhaven geheimhoudingsplicht DNB

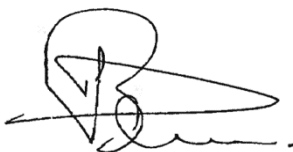
De exacte inhoud van de uitzondering op de geheimhoudingsplicht van DNB is voor ABP niet helder. Niet duidelijk is om welke gegevens (die van toegevoegde waarde zijn voor de deelnemer) het precies gaat en hoe ruim de bevoegdheid voor DNB exact is om deze gegevens te publiceren. De nadere uitwerking zal afgewacht moeten worden om een gedegen reactie te kunnen geven. Voor zover ABP het voorstel op voorhand kan duiden, lijkt het doel dat met de ruimere bevoegdheid van DNB is beoogd, ook reeds met andere, minder vergaande, voorstellen uit het wetsvoorstel te worden behaald.

In de bijlage treft u een verdere uitwerking aan met aandachtspunten en opmerkingen van ABP over het wetsvoorstel waarbij de zeven hoofdonderwerpen uit de memorie van toelichting als ankerpunten zijn genomen.

Onze uitgangspunten en analyse sluiten nauw aan bij de reactie van de Pensioenfederatie.

Uiteraard zijn wij altijd bereid om een nader toelichting te verstrekken op de door ons ingediende inbreng.

Met vriendelijke groet,

drs. H.J. Brouwer
voorzitter Bestuur ABP

Bijlage van verdere aandachtspunten en opmerkingen van ABP over het wetsvoorstel Pensioencommunicatie

Hieronder vindt u de verdere aandachtspunten en opmerkingen ABP bij het wetsvoorstel pensioencommunicatie, waarbij de indeling in de zeven hoofdonderwerpen uit de memorie van toelichting bij het wetsvoorstel is aangehouden.

1. Toevoeging normen 'correct' en 'evenwichtig'

Wetsvoorstel

De volgende normen worden toegevoegd aan de bestaande wettelijke normen voor pensioencommunicatie:

Correct, zijnde inhoudelijk juist en zonder tegenstrijdigheden zowel binnen één document als tussen verschillende informatiedragers.

Evenwichtig, waarmee bedoeld is dat naast informatie over positieve kenmerken ook informatie over beperkende kenmerken of voorwaarden en risico's van de pensioenregeling verstrekt moet worden. Bovendien wordt aanbevolen een wettelijke norm op te nemen die bepaalt dat de pensioencommunicatie aansluit bij de informatiebehoefte en de kenmerken van de deelnemer (pensioenuitvoerder moet doel van de informatie en de doelgroep duidelijk voor ogen hebben en voor de deelnemer moet duidelijk zijn waarom hij de informatie ontvangt) en dat de deelnemer een handelingsperspectief geboden moet krijgen. Deze normen gelden voor alle communicatie-uitingen die door de pensioenuitvoerder wordt versterkt (verplichte- en niet verplichte).

Ten slotte wordt de norm "in duidelijke en begrijpelijke bewoordingen" verduidelijkt (= vindbaar en begrijpelijk).

Reactie ABP

ABP kan zich vinden in de toevoeging van de voorgestelde normen met uitzondering van de norm evenwichtig. ABP verzoekt het Ministerie van SZW dan ook om de norm 'evenwichtig' te schrappen in het wetsvoorstel.

2. Digitale verstrekking van informatie

Wetsvoorstel

Meer ruimte voor het elektronisch verstrekken van informatie, waarbij de pensioenuitvoerder de keuze heeft om de informatie schriftelijk of elektronisch te verstrekken. Voorafgaand aan de digitale informatieverstrekking moet de pensioenuitvoerder (gewezen) deelnemers, gepensioneerden en ex-partners eenmalig schriftelijk mededelen dat de informatie digitaal verstrekt wordt. Indien de deelnemer bezwaar maakt tegen digitale informatieverstrekking moet de pensioenuitvoerder de informatie schriftelijk verstrekken. Dit geldt ook indien het e-mailadres niet meer bestaat of niet meer juist is.

De pensioenuitvoerder moet kunnen aantonen dat hij deze uitvraag heeft gedaan en wat de respons hierop van individuele deelnemers was.

Indien de informatie op basis van de wettekst verstrekt moet worden dan is opnemen op een website onvoldoende. Een aanvullende handeling zoals het verzenden van een mail ter attendering dat de informatie beschikbaar is tezamen met een link naar de betreffende informatie is hiervoor nodig.

De informatie moet vrijwel zonder extra handelingen beschikbaar zijn voor deelnemers.

Reactie ABP

Het is positief dat de deelnemer zelf kan kiezen hoe hij de informatie wenst te ontvangen en dat de pensioenuitvoerder ruimere mogelijkheden krijgt om informatie digitaal te verstrekken.

ABP vraagt wel aandacht voor de praktische kant van deze verruiming en stelt het Ministerie van SZW voor de volgende wijzigingen aan te brengen:

- de werkgever hierin een prominentere rol te geven (het zakelijk e-mailadres aanleveren via de werkgever zodat de pensioenuitvoerder dit als default optie kan gebruiken) en
- de mogelijkheid om een berichtenbox in te zetten als default optie.

3. Basisinformatie over de pensioenregeling (Pensioen 1-2-3)

Wetsvoorstel

De rol van de werkgever wordt uitgebreid. De werkgever bespreekt tijdens het arbeidsvoorwaarden-gesprek aan de hand van een checklist een aantal pensioenonderwerpen en reikt tevens deel 1 van de Pensioen 1-2-3 uit.

De pensioenuitvoerder verstrekt de basisinformatie over de pensioenregeling binnen twee maanden na de aanvang van de verwerving van de pensioenaanspraken. De informatie geeft inzicht in de kenmerken van de regeling, deels op vergelijkbare wijze (via een pensioenvergelijker). De elementen die verplicht moesten worden opgenomen in de huidige startbrief worden geschrapt in artikel 21 van de Pensioenwet. Pensioen 1-2-3 zal de functie van de startbrief over gaan nemen en verkrijgt een wettelijke basis in lagere regelgeving.

De voorwaardelijkheidsverklaring over de toeslagverlening vervalt. In de basisinformatie over de pensioenregeling wordt informatie gegeven over het toeslagbeleid (zowel verstrekt bij aanvang van de pensioenverwerving als beschikbaar op de website). De pensioenuitvoerder heeft meer vrijheid bij het opstellen van deze teksten.

Om de transparantie te vergroten over het gevoerde risicoprofiel zullen pensioenuitvoerders verplicht worden om op een laagdrempelige en onderling vergelijkbare wijze te communiceren over het risicoprofiel van hun beleggingsbeleid. Het risicoprofiel wordt onderdeel van de basisinformatie over de pensioenregeling, die altijd beschikbaar is op de website en waar op vergelijkbare wijze het risicoprofiel wordt weergegeven. Deze informatie moet bovendien worden opgenomen in de verklaring inzake beleggingsbeginselen. De informatie over risicoprofielen komt overigens niet alleen ten goede aan de individuele deelnemers maar biedt ook de stakeholders die betrokken zijn bij het pensioenfonds de mogelijkheid het gevoerde risicoprofiel te vergelijken met de door het fonds vastgelegde uitgangspunten voor het beleid waaronder de risicohouding.

Reactie ABP

Het is zeer positief te constateren dat de informatie bij de start van de deelneming behoorlijk wordt ingekort en gelaagd wordt aangeboden en dat in de precontractuele fase al wordt geïnformeerd over de pensioenregeling. Aanvullend stelt ABP het Ministerie van SZW voor om:

- De rol van de werkgever in de verstrekking van pensioeninformatie eveneens wettelijk vast te leggen zodat heel helder is wat wordt verwacht van de werkgever en van de pensioenuitvoerder ten aanzien van informatieverstrekking aan de nieuwe werknemer c.q. deelnemer.
- Te volstaan met het eenmalig verstrekken van laag 1 van Pensioen 1-2-3 door de werkgever.
- De huidige termijn voor het verstrekken van de basisinformatie (laag 1 van Pensioen 1-2-3) van drie maanden te handhaven (althans indien de pensioenuitvoerder laag 1 van Pensioen 1-2-3 (eveneens) gaat verstrekken).
- Geen enkel waardeoordeel op te nemen in de pensioenvergelijker.
- Een ruime implementatietermijn voor Pensioen 1-2-3 in acht te nemen.
- Geen communicatie te voeren over het risicoprofiel. Een dergelijk instrument geeft geen goed beeld en/of is onbegrijpelijk voor deelnemers. Dit om te voorkomen dat een vergelijkbare situatie ontstaat als bij het toeslagenlabel.

4. Uitbreiding pensioenregister

Wetsvoorstel

Het voorstel voorziet in een uitbreiding van het doel van het pensioenregister. Het doel is een interactief persoonlijk totaaloverzicht dat te allen tijde te raadplegen is. Dit moet overzicht, inzicht en handelingsperspectief van deelnemers bieden, waarbij ook keuzemogelijkheden zichtbaar worden gemaakt. Het streven is om op langere termijn te komen tot een algemene financiële oudedags planner voor burgers in alle levensfasen. Het gaat om een indicatieve prognose van het te bereiken pensioen die om onzekerheden tot uitdrukking te brengen, de risico's verbonden aan het pensioen zichtbaar zal maken door middel van een optimistisch, een pessimistisch en een verwacht bedrag (berekend volgens een in lagere regelgeving vast te leggen uniforme rekenmethodiek). De indicatieve prognose wordt in brutobedragen per jaar en netto bedragen per maand getoond (afgeronde bedragen).

Verder is het de bedoeling dat de informatie – via doorklikmogelijkheden – gelaagd wordt aangeboden om rekening te houden met de motivatie en het begrip van de deelnemer.

In het pensioenregister zullen vanaf 2017 ook gegevens over pensioenuitkeringen van gepensioneerden worden opgenomen.

De frequentie voor het actualiseren van de bedragen in het Pensioenregister zal toenemen en is niet meer gebonden aan de jaarlijkse verstrekking van het UPO. Dit zal verder worden uitgewerkt.

Reactie ABP

ABP vindt het belangrijk dat deelnemers een goed totaaloverzicht van hun opgebouwd en te bereiken pensioen hebben. Dat deelnemers een beter inzicht krijgen in hun pensioen en gewezen worden op de onzekerheden aan de hand van scenario's is zeker positief te noemen. Het verleiden van een grote groep deelnemers om überhaupt met pensioen bezig te zijn blijft een grote uitdaging. Een toekomstige financiële planner zal bijdragen aan het bieden van handelingsperspectief. ABP plaatst een aantal kanttekeningen bij de voorstellen rondom uitbreiding van het Pensioenregister en verzoekt het Ministerie van SZW om de volgende voorstellen in overweging te nemen:

- Het voor pensioenuitvoerders mogelijk te maken de deelnemer eveneens via de eigen Mijn-omgeving een totaaloverzicht te bieden (datastromen van het Pensioenregister richting de pensioenuitvoerders en andersom).
- Het Pensioenregister niet uit te breiden met een toegang voor gepensioneerden.
- De kosten die gemaakt moeten worden voor de uitbreiding van het Pensioenregister goed af te wegen tegen de te verwachten baten die het oplevert (voordelen voor de diverse groepen deelnemers).
- Een duidelijke rolverdeling aan te brengen tussen het pensioenregister en de mijnomgevingen van pensioenfondsen, zodat dubbele kosten worden vermeden en fondsen via de mijnomgevingen contact met deelnemers kunnen behouden.
- De mijnomgevingen juist in te zetten om deelnemers een meer exact beeld te kunnen geven van hun pensioensituatie en om de gegevens goed te kunnen interpreteren.

5. Inzicht in koopkracht en risico (scenario's/risicoprofielen)

Wetsvoorstel

Het pensioenregister geeft een totaaloverzicht in de gevolgen van risico's op de koopkracht van het pensioeninkomen van de deelnemer zodat deze een realistischer inschatting van de pensioenaanspraken en risico's heeft.

Deze worden persoonlijk zichtbaar aan hand van 3 scenario's, een optimistisch, verwacht en pessimistisch scenario.

Berekening geschiedt aan de hand van een (nog in lagere regelgeving uit te werken) uniforme rekenmethodiek. Deze scenario's worden ondersteund door goed beeldmateriaal en begrijpelijke teksten. Dit laatste moet nader worden uitgewerkt in overleg met betrokken partijen en de AFM.

Reactie ABP

ABP is positief over de intentie van het voorstel, maar is kritisch over de wijze waarop dit getracht wordt vorm te geven en de mogelijkheden die er zijn om invullingen te geven aan deze intenties. Graag geeft ABP hierbij de volgende aandachtspunten in overweging:

- de impact van de implementatie van de rekenregels voor de scenario's kan nog niet bepaald worden maar zal naar verwachting tot aanzienlijke extra kosten leiden en een ruime implementatietermijn vragen;
- het is wenselijk dat voldoende en tijdig overleg met het pensioenveld plaatsvindt over de ontwikkeling van beeldmateriaal en begrijpelijke teksten en de verdere uitwerking van de rekenmethodiek.
- De initiële vraag of het überhaupt mogelijk is een adequaat risicoprofiel te geven en de juridisch implicaties en aansprakelijkheid hiervoor die kan ontstaan als deelnemers op basis hiervan beslissingen nemen.

6. Meer bevoegdheden voor DNB m.b.t. publicatie uit toezicht verkregen statistische gegevens

Wetsvoorstel

DNB wil graag kerngegevens van individuele pensioenfondsen kunnen publiceren omdat het van mening is dat meer transparantie daarover kan bijdragen aan een beter begrip van het publiek en mensen helpen kan helpen bij het nemen van beslissingen van financiële aard. Om die reden wordt voorgesteld om de geheimhoudingsplicht van DNB niet meer te laten gelden voor statistische gegevens van pensioenfondsen, bijvoorbeeld de stand van de dekkingsgraden. Met deze statistische gegevens zijn bedoeld: "de uit het toezicht verkregen niet geaggregeerde gegevens met betrekking tot de activa en passiva, berekend overeenkomstig de daarvoor geldende prudentiële regels".

Publicatie van instellingspecifieke informatie door DNB is op dit moment wettelijk niet toegestaan. Hiervoor geldt een geheimhoudingsplicht. Een van de uitgangspunten bij de geheimhoudingsplicht van een toezichthouder is echter dat deze het midden houdt tussen voldoende transparantie en wanneer het verantwoord is juist niets te zeggen. Dat beoogt de voorgestelde wijziging. Daarmee wordt het mogelijk voor DNB om gegevens van individuele pensioenfondsen te publiceren. Criterium voor openbaarmaking is of de gegevens in kwestie het oordeel of de beslissing van een ieder die zich op die gegevens baseert voor het nemen van beslissingen van financiële aard, beïnvloeden of kunnen beïnvloeden. Het voorstel zal nader worden uitgewerkt in lagere regelgeving.

Reactie ABP

De exacte inhoud van de uitzondering op de geheimhoudingsplicht van DNB is voor ABP niet helder. Niet duidelijk is om welke gegevens (die van toegevoegde waarde zijn voor de deelnemer) het precies gaat en hoe ruim de bevoegdheid voor DNB is om deze gegevens te publiceren exact is. De nadere uitwerking zal afgewacht moeten worden om een gedegen reactie te kunnen geven. Voor zover ABP het voorstel op voorhand kan duiden lijkt het doel dat met de ruimere bevoegdheid van DNB is beoogd, ook reeds met andere, minder vergaande, voorstellen uit het wetsvoorstel te worden behaald.